

برای هر کشور لازم است و این فیلم نیز در آن جهت است که سعی کرده است یک فیلم سرگرم کننده تازه تری باشد نسبت به فیلم‌هایی که ساخته می‌شوند و سعی شده که یک فیلم تازه تری باشد و تماشاگر با تجربه جدیدتری روی پرده نسبت به فیلم‌های سرگرم کننده دیگر که در این سال‌ها دیده‌ایم، مواجهه شود.

«ایده اصلی» علاوه بر این که از نظر شما قصه گو و سرگرم کننده است، مسائل اجتماعی را نیز مطرح می‌کند. بله؛ به هر حال هر داستانی که داشته باشیم خودش حاوی مضامینی است؛ یعنی شما هیچ داستانی را نمی‌توانید پیدا کنید که در آن هیچ مضمونی وجود نداشته باشد و اصلاً چنین داستانی در تاریخ وجود ندارد به هر حال شما هر داستانی که تعریف می‌کنید مضمون و نتیجه‌گیری دارد و قاعدتاً داستانی هم دارد.

تا چه اندازه توانستید از خط قرمزها عبور کنید تا به مسائل اجتماعی بپردازید و بازگو کنید؟

دستمان باز بود اما خودم اصولاً خیلی به دنبال این نیستم که فیلمی خیلی حرف بزنند، به عقیده من، وظیفه یک فیلم این است در وهله اول داستانش را درست تعریف کند، حالا در این تعریف کردن یک مضمون هم بتواند داشته باشد کفای است. در کل هر چقدر حرف فیلم بیشتر باشد اثرش کمتر می‌شود، ما اگر یک حرف را درست بزنیم خیلی بهتر از این است که بخواهیم ۱۰ حرف را ناقص بزنیم.

علاوه بر این که در سینمای بدنه فیلم «ایده اصلی» را بر پرده سینما دارید، در سینمای هنر و تجربه نیز کار می‌کنید و فیلم دارید. خودتان تمایل نوشتن در کدام نوع سینما را بیشتر می‌پسندید؟

حرفه من فیلمنامه‌نویسی است. تعریفی برای سینمای سیستم و هنر و تجربه‌ای برای خودم ندارم. دوست دارم در انواع ژانرهای مختلف فیلمنامه بنویسم. حالا این که فیلم چه طوری تولید می‌شود در سینمای سیستم می‌رود یا هنر و تجربه و یا مستقل. قبلاً به آن فکر نمی‌کنم و به آن چیزی که فکر می‌کنم این است که آیا آن را دوست دارم و می‌خواهم انجام دهم یا نه. خیلی برایم تغلوتی ندارد و هر دو نوع برایم به یک اندازه است. بیشتر جنس، ژانر و خود قصه مهم است که من دوست دارم انجام دهم تا این که بگویم این فیلم در سینمای بدنه یا هنر تجربه است. این موضوع فرقی برای من ندارد.

همان طور که اشاره داشتید؛ شما در این سال‌هایی که فعالیت داشتید در ژانرهای متعددی مانند اجتماعی و کمدی کار کردید، امیر عربی اکنون تمایل دارد در کدام ژانر بنویسد و دغدغه‌اش به چه سمتی است؟

دوست دارم اکنون ژانرهایی را کار کنم که در واقع کمتر در ایران کار می‌شوند یا اگر هم در ژانرهای کار شده کار می‌کنم دوست دارم در آن ژانر کارهای تازه تری باشد مثلاً در کمدی‌هایی که کار می‌کنم دوست دارم نسبت به کمدی‌های دیگر، کمدی تازه تری باشد و خیلی برای من مهم است که تجربیات جدیدی برای سینمای ایران بشود. چیزی به عنوان نکته آخر به مخاطبان سینما و «ایده اصلی» بفرمایید.

«ایده اصلی» فیلمی است که سعی کرده داستان تعریف کند و مردم به سینما بروند و ساعتی فیلم سرگرم کننده ببینند و لذت ببرند. امیدوارم خوششان بیاید و مادر تعریف داستان موفق بوده باشیم چون یک سری محاسباتی قبل از فیلم می‌کنیم و ممکن است همه محاسبات ما درست در نیاید، اما امیدوارم مردم فیلمی را که ساخته شده، دوست داشته باشند و همه تالشان این بوده فیلمی بسازیم که مردم خوششان بیاید و در سالن سینما از دیدن آن لذت ببرند.

در ابتدا از شکل‌گیری ایده «ایده اصلی» و نحوه همکاری با آریتا موگویی کارگردان فیلم برای ما توضیح دهید. قبلاً با رضا کریمی در سریال «راه طولانی» کار کرده بودم و از همدیگر شناخت داشتیم. طرح اولیه «ایده اصلی» را آقای کریمی به خانم موگویی داده بودند. خانم موگویی نیز از من دعوت کردند و از من خواستند فیلمنامه را برایشان بنویسم. در واقع طرح اولیه بود و آن را بسط دادیم و ساختار جدیدی برایش پیدا کردیم و فیلمنامه را نوشتیم.

«ایده اصلی» فیلمی با چهره‌های زیاد است. انتخاب بازیگران و نوع ترکیب و چینش آن‌ها در زمان نگارش فیلمنامه اتفاق افتاد؟

زمانی که فیلمنامه نوشته می‌شود به ویژه این که من فیلمنامه‌نویس مستقل هستم یعنی با کارگردان کار می‌کنم و وقتی می‌نویسم کارگردان می‌خواند، همان موقع هم بحث‌هایی راجع به بازیگران می‌شود اما طبق تجربیات قبلی و کسانی که کار سینمایی کرده‌اند، می‌دانند که لزوماً طوری که شما فکر می‌کنید دقیق اتفاق نمی‌افتد و نه همه بازیگران اما بعضی از بازیگران طبیعتاً همان‌هایی هستند که ما موقع نگارش فیلمنامه فکر کرده بودیم.

عده‌ای بعد از تماشای فیلم می‌گفتند «ایده اصلی» کپی از سینمای هالیوود است با آن زرق و برق است؛ خودتان در مقام نویسنده چه نظری نسبت به عقیده این افراد دارید؟

یک داستانی داشتیم و این که حالا زرق و برق دارد را من نمی‌توانم توضیحی دهم و کارگردان باید دلایلش را برای این که چرا فیلم این‌گونه اجرا شده را توضیح دهد. من به عنوان فیلمنامه‌نویس فقط می‌توانم بگویم قصه‌ای را که به من دادند را سعی کردم به بهترین شکل با یک ساختار تازه تعریف کنم و کاراکترهایی داشته باشم که هر کدام یک ویژگی‌ای دارند. ما سعی کردیم قصه را به بهترین شکل تعریف کنیم در واقع به بهترین شکلی که خودمان می‌دانستیم، اما بحث اجرایی را کارگردان باید نظر دهد و تصمیماتی است که در اجرا گرفته شده است.

پس برای نگارش فیلمنامه، ایده‌ای از سینمای هالیوود نیز نگرفتید؟

اگر منظورتان سینمای داستان‌گویی و مثلاً سرگرم کننده است بله، ما دنبال چنین سینمای داستان‌گو که سرگرم می‌کند بودیم. در حد همین در فیلمنامه و موضوع استفاده کردیم اما آن چیزی که شما به عنوان زرق و برق گفتید تصمیماتی است که در اجرا گرفته می‌شود و لزوماً چیزهایی نیست که در فیلمنامه بیاید مثلاً چه ماشینی استفاده شود و... اما چون فیلمنامه کاراکترهایی دارد که در واقع بر سر پول رقابت می‌کنند و قاعدتاً وقتی بخواهیم اجرا کنیم ناچار هستیم که لوکیشن، ماشین و لباس‌هایی را انتخاب کنیم که به کاراکترهای فیلم‌ها بیاید و دعوا بر سر پول باشد بعد آن‌ها را ببریم در خانه‌ها و لوکیشن‌ها و از ماشین‌هایی استفاده کنیم که متضاد با کاراکتری باشد که در فیلمنامه تعریف شده است پس این موضوع قطعاً در جهت خود فیلمنامه بوده است.

فکر می‌کنید سینمای روز ما چه اندازه به فیلم‌هایی مانند «ایده اصلی» نیاز دارد؟

بالاخره سینما دو بخش است، در حالت کلی ما یک سینمای سیستم و یک سینمای مستقل از سیستم داریم. در واقع اگر سینمای سیستمی در هر کشوری رشد نکند سینمای مستقل از سیستم نیز رشد نمی‌کند یعنی این دو یکدیگر را تکمیل می‌کنند. اول سینمای سیستمی به وجود می‌آید و سینمای سری فیلم‌ها را پخش می‌کند بعد سینمای مستقل از آن به وجود می‌آید آن سینمای مستقل هم کم‌کم ادبیات و گرامرش را منتقل می‌کند به سینمای سیستم و دوباره یک سینمای مستقل تر با ادبیات جدیدتری تولید می‌شود. این قضیه همیشه همین‌گونه در تاریخ سینما بوده به هر حال سینمای سیستم، سینمای داستان‌گو و سرگرم کننده و مضامینی که تولید می‌کنند

امیر عربی؛ نویسنده «ایده اصلی» در گفت‌وگو با «سبأ»:

دستمان باز بود

فیلمنامه نویسی مستقل هشتم

دلرام صادقی
گفت‌وگو

«ایده اصلی» روایتی چندباره از چند زاویه دارد که با توجه به نوع ساختار، شیوه جدیدی در سینمای ایران است. مریلان زارعی، بهرام رادان، هانیه توسلی، پژمان جمشیدی و مهرداد صدیقیان، بازیگران «ایده اصلی» هستند. کارگردان این فیلم آریتا موگویی است که اولین ساخته او «تراژدی» نام داشت. امیر عربی؛ نویسنده سابقه سینما، متن این فیلم را به رشته تحریر در آورده است. به بهانه اکران فیلم «ایده اصلی» با او گفت‌وگویی انجام دادیم که در ادامه می‌خوانید.